

Maxilla ho-
mini ferè uni-
co offe extrui.

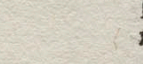
xilla illis in acutum definit, mutuo per unionem nexis. Homini autem, unico conformatur offe, ac in summo mento lata, neque ut in cæteris animalibus, acuta cernitur. Nulla enim parte maxilla difficilius quàm hîc discinditur. Præterea coctione, aut carie in terra illam dissolui, nō. dum animaduerti. & quanquam cum alibi, tum præcipue Parisijs in Innocenti cimiterio maxillam inferiorum maxillarum (uti & cæterorum ossium) frequentiam conspexerim, nullam tamen unquam in duas bipartitam partes adinueni. Canum uerò, boumque & asinorum maxillæ, etiam citra coctionis beneficium, inuicem paruo conatu interdum diuelluntur. Quamuis interim Galenus, & alij plerique post Hippocratem dissectionum periti, maxillam non unicum esse os asseruerint, sed coctum in summa menti extremitate laxari, ob idque ipsum coaluisse manifestum indicium esse. Vtunque sit, hætenus nulla hominis maxilla mihi gemino constructa offe (uti & prius dicebam) occurrit. & quamuis fortè inter tot hominum myriades in canino aliquo homuncione, aut puerulo talem quampiam maxillam aliquando obseruarem, non tamen ideo mox asseram, hominis maxillam duplici offe constare: quin Celso potius, aut illi Græco auctori ex quo Celsus quicquid de ossibus prodidit mutuatus est, accedam, qui cum Galeno canes parum curans, maxillam simplici offe componi docuit. Et quamuis hæc in pueris duobus ossibus per unionem nexis efformaretur, non ideo tamen simpliciter duplici offe maxillam formari rectè diceremus, nisi etiam occipitij os, uertebras, & ossa quæ sacri ossis lateribus committuntur, pluribus effingi ossibus donaremus. si quidem hæc in pueris compluribus ossibus mutuo per unionem commissis extrui, nemo negauerit. Inferior maxilla utrinque in duos definit processus, quorum^a alter in mucronem productus, musculi temporalis tendinis insertionem ualidissimè excipit, totus ab illo tendine complexus.^b Alter, qui posterior est, in capitulum transversum oblongum finit, quod sibi correspondenti^c sinui inarticulatur, qui ad iugalis ossis radicem & anteriorem auditis organi sedem in temporis offe incisus est. Huic sinui, ut & capitulo maxillæ, cartilago crustæ modo obducitur. Verum præter hanc cartilaginem omnibus articulis pariter communem, inter sinum capitulumque alia reponitur cartilago læuis, tenuis, & mollis, ligamenti nature quod ad substantiam spectat, nōnihil compos.

Duo utrinque
maxillæ pro-
cessus.

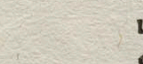
Peculiaris in
maxillæ arti-
culo cartilagi-
nis effigies.

Maxillæ for-
amina.

Dentium al-
ueoli.

Maxillæ in
posteriori se-
de amplitudo,
tenuitas, sinus,
asperitates.

Hæc ossibus nusquam adnascitur, sed tantum ligamenti articulum in orbem continentibus. Istius cartilaginis beneficio, durorum præsentis articuli ossium impetus exoluitur, & quo minus mutuo affricu in ualidis assidueque maxillæ motibus ossa rumpantur, scitè præstat, unà cum cartilagine sinui & capitulo obnata. Ad hæc, inferior maxilla duobus utrinque donatur foraminibus, atque^d alterum quidem in interiori ipsius regione, non procul à nunc commemoratis processibus, cernitur: alterum uerò, in exteriori sede ad labri inferioris radicem, latiusque. Interius, quod & amplius, & inæquale seu asperum est, uiam præbet^e portioni nerui tertij paris neruorum cerebri ad dentium radices dispersæ, unà cum uenula & arteria, quæ dentibus & inferiori maxillæ nutriendis, hoc foramen subeunt. Exterius uerò, eius nerui^f sobolem ex maxilla in humiliori labrum finit procidere, estque longè minus interiori. Porro si setam exiccata maxillæ interno foramini indideris, eam ab hoc foramine ad externum usque leui opera ferri conspicias. & si maxillam effregeris, continuum iter ab uno foramine in alterum canalis modo cælaturum obseruabis. Præter hæc foramina in maxillæ externa superficie alia prorsus nulla reperias, nisi fortè & alueolos præsepiolaque illis annumerare lubeat, quibus dentes instar clauorum infigi mox trademus. Quod uerò horum sinuum alueorumque gratia, inferior maxilla crassior sit, hinc potissimum constat, quod in uetulis, illisque quibus dentes eruti sunt, ac in quibus ipsi dentium sinus succreuerunt, maxilla ab imo sursum multo tenuior & angustior efficiatur. Maxilla ubi dentes ipsi non infiguntur, eaque sede qua commemoratos nuper educit processus, latissima, & si latera species, tenuissima,^g intusque ac^h exterius quasi amplo & in superficie tantum cauato sinu in sculpta uisitur, quod aptius musculi maxillam, præter temporalem musculum attollentes, insertionem molirentur, isque qui illorum in ore delitescit, minus sua crassitie ac mole faucium angustiam infarciret: adeo, ut intus magis quàm foris, maxilla merito insinuetur. Quinetiā huic latiori maxillæ sedi id separatim accidit, quod aspera inæqualisque cernitur, idque potissimum iuxta huius sedisⁱ inferiorem posterioremque regionem. quod etiam musculorum insertionis occasione rerum Opifex machinatur, non ignorans asperis inæqualibusque locis promptius aliquid adherere, adnascique, quàm planis & glabris. Cæterum hac etiam gratia interior maxillæ sedes ad mentum^m aliquot tuberculis asperitatibus ue extuberat, utⁿ musculi (quorum ope ipsa deorsum trahitur) suam insertionem ualidius conficerent, ac denique^o nonnulli linguæ peculiare musculi hinc aptius enascerentur. Tale quid etiam usuuenit in externa inferioris maxillæ sede, ad summi menti regionem,^p ut hac ratione labri humilioris musculi commodius illinc, pronascerentur,

D E

PRÆSENTIS VNDECIMI CAPITIS FIGVRÆ,
ac ipsius characterum Index.

HAC figura tam superioris maxillæ, quàm inferioris dentes, in altero latere exprimitur. quum enim utriusque lateris par sit ratio, abundè est alterius lateris dentes ex maxillis erutos delineasse. Si uerò dentes maxillis adhuc infixos contemplari uisum sit, superioris Capitis figuræ inferiorem commonstrant seriem, quemadmodum tertia & quinta sexti Capitis figuræ superiorem. ubi & quarta eius Capitis figura alueolos promptè ostendit, quibus dentes infiguntur. Quandoquidem ex caluaria, quàm illa figura expressimus, studio superioris maxillæ dentes euulsimus.

AA Dextri lateris octo superiores dentes.

BB Dextri lateris dentes octo inferiores.

1, 2 Duo dextri lateris incisori.

3 Dens caninus dexter.

4, 5, 6 Quinque molares dextri. Hunc numerum & inferiori & superiori dentium classi accommodare integrum est. Nomina autem dentium, cum uarijs reliquorum ossium nomenclaturis, ex huius libri calce sumenda ueniunt: quod in eum locum nomina, quæcunque mihi hætenus occurrere, duxerim reicienda.

C Basis notatur molaris dentis.

D Scies dentis incisori.

E Media molaris dentis pars hic delineatur. sinum in dentibus conspicuum ostensura.

ff. 2. ca. li.
65 et XX.

XX OSSIBVS solos dentes sentiendi uim obtinere, Galenus nō perfunctoriè attestatur, asserens se quoque dentium dolore uexatum, atque tum diligenter animum adhibuisse num dentes ipsi doleant: sensisseque manifestò dentem nō modò dolere, uerum etiam pulsare, carnis inflammatione obsessis non dissimiliter. Applantatur enim dentium radicibus molles quidam neruuli, à tertio neruorum cerebri coniugio propagati, quorum gratia dentes duntaxat euidenti inter ossa sentiendi facultate donatos credimus. Cæterum nonnulli Galeno haud acquiescentes, colligunt, dentem, quum os sit, citra dolorem affici: quemadmodum cum lima excessus dentium præsecare, aut ignitis feris eos aliquando exurere cogimur. At quum in huiusmodi artis operibus ipsos sensu præditos subinde experiamur, & à frigore potissimum molestari cognoscamus, meritò laudandus est immensus rerum Opifex, quem cæterorum ossium solis duntaxat dentibus notatu dignam sentiendi facultatē largitum arbitramur. Nouerat enim hos crebrò occurfuros ipsos quæ secant, uel frangunt, uel rodunt, uel ualide excalefaciunt, aut refrigerant, uel alia quauis occasione alterant: quibus omnibus dentes multò aliter, quàm reliqua ossa, nudi exponuntur. Quamobrem, si nulla sentiendi uis polleret, à dolore homo nequiquam admoneretur, neque denti succurreret, quod infestat amoturus, priusquàm molestati dentes uitarentur. Porro dentes non solum sensu, & quod nudi sint, ab alijs ossibus distingui creduntur, uerum etiam quia hos plus cæteris ossibus semper enutriti, & quouis tempore uitæ in crementum accipere, ideo præcipue arbitramur, quod dentes illis quos exemimus oppositi, subinde in eruti dentis locū extra reliquam dentium seriem succrescant: ob hoc uidelicet, quod contrarijs dentibus non amplius atterantur. Reliqui enim dentes tantum augentur, quantum læuigandis cibis comminuuntur. Sunt autem plurimum dentes numero triginta duo, una serie in utraque maxilla sedecim, instar iustissimæ choreæ sita. Quatuor priores aduersiue quia secant, incisori uocantur: sunt enim latissimi & acuti, quò oblatum ipsis cibum mordendo cultri modo promptè abscindant, diuidantque.

Dentes senti-
re.
Libro quinto
de Medica-
mentis com-
positis secun-
dum locos.

Dentium a cæ-
teris ossibus dif-
ferentia.

Dentium nu-
merus.

Incisori.

Deinceps